

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Μάθημα: Οικονομικά

Χρήσιμα θέματα θεωρίας για τις επικείμενες εξετάσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο διαγωνισμός της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης προϋποθέτει, ως γνωστόν, συνδυασμό συνδυαστικής γνώσης της εξεταστέας ύλης και θεμάτων πολιτικής και οικονομικής επικαιρότητας. Τα Πανεπιστημιακά Φροντιστήρια «ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ» εν όψει του επικείμενου διαγωνισμού παραθέτουν χρήσιμα θέματα ανάπτυξης, τα οποία αντλούνται από την τράπεζα των δεκάδων προσομοιωτικών εφαρμογών που επιμελούνται οι εξειδικευμένοι συνεργάτες μας.

Σύνταξη: Μπαντούλας Κων/νος, οικονομολόγος, Ms Χρηματοοικονομικών, εισηγητής Φροντιστηρίων ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

ΘΕΜΑ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΜΙΑ ΑΝΟΙΧΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η πρώτη θεωρία σχετικά με τον αυτόματο μηχανισμό προσαρμογής του εμπορικού ισοζυγίου των οικονομιών σε κατάσταση ισορροπίας που θεμελίωσε ο εμποροκράτης David Hume (1752) λειτουργούσε ως εξής: Το πλεονασματικό ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών προκαλεί εισροή χρυσού στην χώρα. Η εισροή χρυσού προκαλεί αύξηση της εγχώριας προσφοράς χρήματος. Η υπερβάλλουσα ποσότητα χρήματος προκαλεί αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών (πληθωρισμό εφόσον προκαλεί συνεχή τάση). Ο πληθωρισμός μειώνει την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της οικονομίας και επιδεινώνει το ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών μέχρι που μηδενίζεται το αρχικό πλεόνασμα.

$+TB \rightarrow \uparrow \chiρυσού \rightarrow \uparrow M_s \Rightarrow \uparrow P \Rightarrow$
ανταγωνιστικότητα $\Rightarrow \downarrow$ πλεονασματος $TB = 0$

Η ανάλυση του υποδείγματος IS-LM που είδαμε αφορούσε μία οικονομία που δεν έχει συναλλαγές με άλλες χώρες. Όταν μια χώρα διενεργεί συναλλαγές με άλλες χώρες χαρακτηρίζεται ως ανοιχτή. Το διεθνές εμπόριο επηρεάζει τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας (εθνικό και εγχώριο προϊόν, εθνικό και εγχώριο και εισόδημα) καθώς επηρεάζει τις καταναλωτικές, επενδυτικές και δημοσιονομικές δαπάνες.

Οι Robert Mundell και John Fleming μετασκέυασαν το μοντέλο IS-LM ώστε να δείξουν την αποτελεσματικότητα άσκησης οικονομικής πολιτικής (νομισματικής ή δημοσιονομικής) σε ανοιχτές οικονομίες είτε λειτουργούν με καθεστώς σταθερών είτε λειτουργούν με

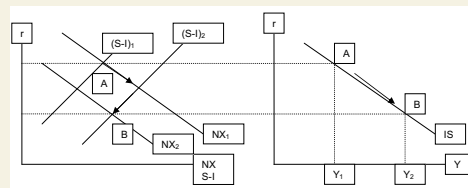
καθεστώς κυμαινόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Στο υπόδειγμα αυτό τίθενται ως αναγκαίες προϋποθέσεις η τέλεια κινητικότητα κεφαλαίων σε διεθνές επίπεδο, η τέλεια υποκατάσταση εγχώριων και διεθνών ομολογιακών τίτλων, εξαιτίας της πλήρους φιλελευθροποίησης των χρηματοπιστωτικών αγορών, σε μία μικρή οικονομία που δεν μπορεί να επηρεάσει τα διεθνή επιτόκια, καθώς επίσης οι μεταβολές αυτές αφορούν την πολύ βραχυχρόνια περίοδο, όπου οι τιμές παραμένουν σταθερές και η μακροχρόνια συμπεριφορά της ανοιχτής οικονομίας εξαρτάται όπως της κλειστής από την αντίδραση των τιμών.

Στο υπόδειγμα που ακολουθεί υπάρχει ο περιορισμός της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Σε περίπτωση που το γενικό επίπεδο των τιμών μεταβάλλεται, τότε η πραγματική ποσότητα του χρήματος που κυκλοφορεί στην αγορά μεταβάλλεται προς την αντίθετη κατεύθυνση από αυτήν της μεταβολής της δαπάνης της οικονομίας από την άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής και αντιστρόφως. Δηλαδή μία επεκτατική δημοσιονομική πολιτική θα μετατοπίσει την καμπύλη IS προς τα δεξιά και λόγω της αύξησης των τιμών θα περιορίσει τα πραγματικά ρευστά διαθέσιμα και θα μετατοπίσει την καμπύλη LM προς τα αριστερά με αποτέλεσμα να μην είναι αποτελεσματική η άσκηση επεκτατικής οικονομικής πολιτικής στην αύξηση του εισοδήματος της οικονομίας.

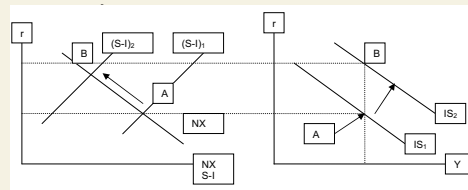
Η ζήτηση για εισαγωγές και εξαγωγές εξαρτάται από το εγχώριο εισόδημα της χώρας εισαγωγής (θετικά), από τις σχετικές τιμές ανάμεσα στα εγχώρια και στα εισαγόμενα προϊόντα και εφόσον τα εισαγόμενα είναι πιο φθηνά αναμένεται η αύξηση της ζήτησής τους και από τη συναλλαγματική ισοτιμία. Μία αύξηση των εξαγωγών (ή μείωση των εισαγωγών) αυξάνει τη συνολική δαπάνη για το προϊόν της οικονομίας, αυξάνει την παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων και τη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων παραγωγικών συντελεστών και κατά συνέπεια σε αύξηση του εισοδήματος της οικονομίας. Αντίθετα αποτελέσματα έχει η μείωση των εξαγωγών ή η αύξηση των εισαγωγών.

Ενώ στην κλειστή οικονομία η καμπύλη IS εξαρτάται από την προσφορά αποταμιεύσεων και τη ζήτηση επενδυτικών κεφαλαίων και η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής μειώνει τις αποταμιεύσεις αυξάνει το επιτόκιο και μετατοπίζει την καμπύλη IS προς τα δεξιά όπου έχουμε υψηλότερο εισόδημα και επιτόκιο, στην ανοιχτή οικονομία η καμπύλη

IS εξαρτάται από την προσφορά αποταμιεύσεων και τη ζήτηση επενδυτικών κεφαλαίων αλλά και τις καθαρές εξαγωγές. Η θετική κλίση της καμπύλης (S-I) οφείλεται στο γεγονός ότι η αύξηση του επιτοκίου αυξάνει την προσφορά αποταμιεύσεων (S) και μειώνει τις επενδύσεις (I). Η φθίνουσα κλίση της NX οφείλεται στο ότι η αύξηση του επιτοκίου προκαλεί ανατίμηση του νομίσματος και μείωση των καθαρών εξαγωγών. Η αύξηση του εισοδήματος αυξάνει την αποταμίευση (μετατοπίζοντας την καμπύλη S-I προς τα δεξιά) και αυξάνει τις εισαγωγές, μειώνοντας τις καθαρές εξαγωγές (μετατοπίζοντας την καμπύλη NX προς τα αριστερά).

Κάθε παράγοντας που μειώνει την αποταμίευση σε σχέση με τις επενδύσεις μετατοπίζει την IS προς τα πάνω. Κάθε παράγοντας που αυξάνει τις καθαρές εξαγωγές μετατοπίζει την IS προς τα πάνω. Η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής μειώνει τις αποταμιεύσεις και τις καθαρές εξαγωγές λόγω της αύξησης των εισαγωγών, αυξάνει το επιτόκιο και μετατοπίζει την καμπύλη IS προς τα δεξιά όπου έχουμε υψηλότερο εισόδημα και επιτόκιο. Μετατόπιση της IS καμπύλης μπορεί να προκύψει και από την αύξηση της ζήτησης των εγχώριων προϊόντων και των καθαρών εξαγωγών της χώρας. Το ίδιο μπορεί να συμβεί είτε με την αύξηση του προϊόντος - εισοδήματος της ξένης χώρας είτε με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων.

Η καμπύλη LM στην ανοιχτή οικονομία συμπεριφέρεται με τον ίδιο τρόπο που αναφέρθηκε στην κλειστή οικονομία και δεν επηρεάζεται άμεσα από τις μεταβολές στην αγορά συντελεστών παραγωγής (γη, εργασία), ούτε από τη συνάρτηση παραγωγής. Η καμπύλη LM μετατοπίζεται όταν μεταβάλλονται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της κεντρικής τράπεζας. Όταν αυ-

τά αυξάνονται, λόγω πλεονασματικού ισοζυγίου πληρωμών, η καμπύλη μετατοπίζεται προς τα δεξιά και όταν μειώνονται, λόγω ελλειμματικού ισοζυγίου πληρωμών, μετατοπίζεται προς τα αριστερά.

Ενώ η καμπύλη LM παραμένει με την ίδια μορφή και στην ανοιχτή οικονομία, δεν συμβαίνει το ίδιο με την καμπύλη IS. Λόγω της ύπαρξης εισαγωγών η καμπύλη IS είναι πιο ανελαστική από ότι στην κλειστή οικονομία καθώς μία μείωση του επιτοκίου οδηγεί σε αύξηση των δαπανών της οικονομίας αλλά τμήμα αυτής καλύπτεται από εισαγόμενα αγαθά και στη συνέχεια επιδεινώνεται η συναλλαγματική ισοτιμία (υποτιμάται το εγχώριο νόμισμα) για να γίνουν φθηνότερα τα εγχώρια προϊόντα και να εξισορροπηθεί το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών. Επιπλέον μία μεταβολή (π.χ. μείωση) της ανταγωνιστικότητας των εγχώριων αγαθών που μπορεί να οφείλεται είτε στον υψηλό εγχώριο πληθωρισμό είτε στην ανατίμηση του εγχώριου νομίσματος, οδηγεί σε μετατόπιση της IS προς τα αριστερά. Σε αυτή την περίπτωση μεταβολή της ανταγωνιστικότητας εμφανίζεται ως μία μεταβολή (μείωση) της ζήτησης για τα εγχώρια αγαθά και αύξηση της ζήτησης για εισαγόμενα αγαθά.

Εάν οι οικονομικές αρχές της χώρας επιθυμούν να επηρεάσουν τη συνολική ζήτηση, την απασχόληση, τα εισοδήματα ή τον πληθωρισμό μπορούν, εκτός από την άσκηση της νομισματικής ή της δημοσιονομικής πολιτικής «εσωτερική οικονομική πολιτική», να χρησιμοποιήσουν την «εξωτερική οικονομική πολιτική» που περιλαμβάνει μέτρα περιορισμού των εισαγωγών, αύξησης των εξαγωγών και μέτρα μεταβολής της σχέσης ανταλλαγής του εγχώριου νομίσματος με τα άλλα εθνικά νομίσματα, δηλαδή τη συναλλαγματική ισοτιμία «συναλλαγματική πολιτική». Η υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος (ανατίμηση του νομίσματος των άλλων κρατών) καθιστά τα εισαγόμενα προϊόντα ακριβότερα και μειώνεται η ζήτηση για αυτά. Επίσης οι νομισματικές αρχές μπορεί να επιθυμούν να εξουδετερώσουν τελείως τις επιπτώσεις της αύξησης των συναλλαγματικών διαθεσίμων, λόγω ενός πλεονασματικού ισοζυγίου πληρωμών, στη συνολική προσφορά χρήματος, εφαρμόζοντας πολιτικές αποστείρωσης (sterilization). Η πολιτική αυτή περιλαμβάνει την πώληση ομολόγων με υψηλότερα επιτόκια από τα ήδη υπάρχοντα στην ανοιχτή αγορά, ειδική στοχεύει π.χ. στη μείωση του πληθωρισμού.

Προετοιμαστείτε για το διορισμό σας στο Δημόσιο από το πιο έμπειρο επιτελείο καθηγητών

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ-ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜ.ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

Κάνιγγος 10, (5ος όροφ. Τηλ: 210-3300296-7. www.kollintzas.gr